

Združenie sudcov Slovenska
Štúrova 29, 041 78 Košice
IČO: 31932169

Podnet na prioritnú realizáciu vládneho programu v oblasti stabilizácie personálneho obsadenia súdov

Vláda Slovenskej republiky v rámci schváleného vládneho programu v časti „Spravodlivosť a súdnictvo“ konštatovala svoj záväzok „... prijme zásadné opatrenia legislatívnej, technickej, materiálnej, organizačnej a personálnej povahy na zvýšenie efektívnosti súdov s cieľom zrýchlenia súdneho konania a zvýšenie efektívnosti fungovania súdneho systému vrátane vytvorenia podmienok pre efektívnejšiu správu súdov. Prijme opatrenia na transparentnosť rozhodovania o personálnom obsadení súdov, stabilizáciu personálneho obsadenia súdov, najmä preťažených súdov a vytvorenie podmienok na obligatórny mechanizmus doplnenia stavu vrátane zefektívnenia obsadzovania voľných miest sudcov a stabilizácie podporného aparátu sudcov ...“.

Splnenie vládneho programu v personálnej oblasti, ktorá sa týka sudcov všeobecných súdov, bude reálne možné, len ak sa náležite zohľadní osobitná skutočnosť odchodu staršej generácie sudcov v období najbližších troch až piatich rokov (zákonitá generačná obmena sudcovského zboru).

V súčasnosti vo výkone súdnictva (sudcovia ktorí vykonávajú funkciu sudcu na príslušnom súde) je celkové 1307 sudcov. Z uvedeného sudcovského zboru dosiahlo vek 60 a viac rokov 288 sudcov a vek 62 až 65 rokov celkove 204 sudcov.

Pri ústavnej a zákonnej úprave zániku funkcie sudcu pre dosiahnutie veku vzdaním sa funkcie (po dosiahnutí nároku na predčasný starobný dôchodok, starobný dôchodok resp. invalidný dôchodok) alebo odvolaním

z funkcie (pre dosiahnutie veku 65 rokov) je zrejmé, že ak sa urýchlene a prednostne nerešpektuje uvedená skutočnosť, ktorá je hodná mimoriadneho zreteľa, **reálne hrozí v krátkom období (už v období realizácie vládneho programu na roky 2016-2020) personálny kolaps justície.**

Odvrátenie personálneho kolapsu je možné prioritne realizovať zabezpečením **zvýšeného počtu justičných čakateľov už od začiatku roku 2017** (orientačne navýšenie na 200 čakateľských miest), ktorý podľa zákonnej úpravy majú upravenú spravidla trojročnú čakateľskú prax za účelom prípravy na výkon povolania sudcu. Súčasne rešpektujeme skutočnosť, že uchádzať sa o funkciu sudcu všeobecného sudcu sú oprávnené aj osoby z mimo justičného prostredia súťažou vo výberových konaniach za rovnakých podmienok.

Príprava budúcich sudcov v rámci justičného prostredia je **optimálnou formou prípravy** na výkon ústavnej funkcie, čo vyplýva z viacerých medzinárodných štandardov (odporúčaní), ktoré majú primeranú mieru právnej relevancie, ako to záväzne rozhodol ústavný súd (PL.US 27/2015 z 25.11.2015), čím sa **dôsledne naplní zámer ústavodarcu (ratio legis)**, ktorý vyplýva jednoznačne z dôvodovej správy k novele ústavy z roku 2001 „... výber vhodných uchádzačov na funkciu sudcu, a to na báze predchádzajúcej dlhodobejšej odbornej prípravy ...“ (bod 78 dôvodovej správy).

Súčasnú nedostatočnú personálnu obsadenie súdov sudcami, ktoré výrazne a podstatne vplýva na neuspokojivý stav včasnosti i kvality konania a rozhodovania súdov **vyplýva aj zo skutočností, že výrazná časť sudcov okrem výkonu súdnictva (plnenie povinností v zmysle čl. 142 ústavy) má zákonnú povinnosť podieľať sa zodpovedne** na riadení a správe súdov, činnosti orgánov sudcovskej samosprávy, revízných oddelení, disciplinárnych senátov, Súdnej rady SR a vyšších sudcovských funkcií, ktoré zabezpečujú dôležitú a nezastupiteľnú činnosť zjednocovania rozhodovacej činnosti súdov (predsedovia grémií a kolégií).

Pri celkovom počte 54 okresných súdov, 8 krajských súdov, Špecializovaného trestného súdu a Najvyššieho súdu SR, **z celkového počtu 1307 sudcov** vo výkone súdnictva plní svoje zákonné povinnosti v uvedených oblastiach súdnictva (t.j. mimo súdenia) celkovo **obligatórne 512 sudcov** (t.j. takmer 40% sudcovského zboru). Uvedení sudcovia majú preto upravené v rozdielnom rozsahu úľavy vo výkone súdnictva, ak majú dôsledne splniť iné zákonné povinnosti. Rozsah poskytnutých úľav vyplýva z rozvrhu práce príslušného súdu.

Celkovo v justícii je 133 predsedov a podpredsedov súdov (okrem Najvyššieho súdu SR) 140 predsedov kolégií a grémií, 62 predsedov sudcovskej samosprávy, minimálne 124 členov sudcovskej samosprávy, obligatórne 24 členov revíznych oddelení na krajských súdoch (okrem členov ad hoc) obligatórne 2 členovia revízneho oddelenia Najvyššieho súdu SR (okrem členov ad hoc) obligatórne 18 členov disciplinárnych senátov a 9 členov Súdnej rady SR (v súčasnosti reálne 15 členov Súdnej rady SR).

Občanovi nezabezpečuje reálne výkon súdnictva 1307 sudcov, ale výrazne nižší počet (vzhľadom na nevyhnutnosť úľavy z výkonu súdnictva pre dôsledné plnenie iných zákonných povinností) čo je **potrebné urýchlene napraviť začatím** výberového konania najmenej navýšením o 100 sudcov už v priebehu roku 2017.

Navrhujeme preto vláde Slovenskej republiky a Národnej rade Slovenskej republiky už od začiatku roka 2017 vytvoriť prioritne materiálne a finančné podmienky (najmä v rámci pripravovaného návrhu štátneho rozpočtu súdnictva na rok 2017) pre urýchlenie procesu výberu a prípravy **výrazne väčšieho počtu justičných čakateľov, ako aj navýšenia počtu sudcov** o 100 osôb v priebehu rokov 2017 až 2020.

V Košiciach dňa 7.10.2016

JUDr. Juraj Sopoliga

prezident Združenia sudcov Slovenska